

Bakalářská práce Martiny Ževairovské s názvem Etnografický výzkum zaměřený na problematiku sociální exkluze v třídním kolektivu čítá celkem dvanáct hlavních kapitol a text se rozkládá na čtyřicetišesti stranách. Práce je přehledně strukturovaná a psaná čtivým stylem. Předložený text splňuje formální požadavky kladené na bakalářské práce.

Předmětem autorčina zájmu se stala problematika sociální marginalizace, kterou promýšlí na základě terénního výzkumu mezi žáky základní školy v ČR. Hlavními metodologickými nástroji, které při svém výzkumu studentka využila, stalo se zejména zúčastněné pozorování a rozhovory. Rád bych pochválil autorčinu poctivou práci, kterou do svého déle než půl roku dlouhého výzkumu investovala. Se svými výzkumnými partnery - tedy s žáky a učiteli - trávila čas nejen ve školním prostředí a při výuce, ale pozorovala jejich každodenní jednání i ve chvílích, kdy své školní třídy opustili. Při analýze terénních dat využila práci Jana Kellera a zejména potom teoretické koncepty Pierra Bourdieuho - habitus a kapitály. Podkapitola věnována práci Karla Marxa působí v textu ne zcela patřičně a předpokládám, že autorka s prací německého myslitele není příliš obeznámena. Přestože práce s Bourdieuho koncepty působí spíše mechanicky, chválím snahu o teoretickou analýzu, která by měla být nepostradatelnou součástí antropologické práce. Upozorňuji také na ne vždy správné pochopení užitých konceptů - např. na straně 44, kde autorka pracuje v dispozicemi/habitem v rozporu s významy, které těmto konceptům udělil Pierre Bourdieu.

Přestože autorka v práci nabízí základní popis užitých konceptů jako sociální exkluze či rodina, chybí mi představení klíčových textů, které reprezentují soudobou debatu v oboru sociální antropologie. Mohla přitom využít práce autorů, se kterými se seznámila v kurzu Antropologie marginality. Část věnující se konceptu rodiny je z antropologického hlediska spíše nedostatečná. Teoretická konceptualizace školy, vzdělání a dětí, které jsou předmětem výzkumu jsou buď nedostatečné nedostatečné nebo zcela chybí.

Přes výše napsané považuji bakalářskou práci Martiny Ževairovské za nadprůměrnou a doporučuji ji k obhajobě. Po zvážení ji hodnotím známkou dva.

Tomáš Ryška, Ph.D.

V Brně dne 18. srpna 2015